

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 498/2016-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok vo veci vedenej pod sp. zn. ÚVTOS-st'-3/11-2015 spočívajúcim v nevydaní informácií pre obhajobu v trestnej veci a jeho prípisom z 12. júna 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2015 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody [REDACTED] (ďalej len „ústav na výkon trestu“) vo veci vedenej pod sp. zn. ÚVTOS-sť-3/11-2015 spočívajúcim v nevydaní *informácií pre potreby obhajoby v trestnej veci* a jeho prípisom z 12. júna 2015 (ďalej aj „napadnutý prípis“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol právoplatne odsúdený za spáchanie trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 4 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 18 rokov. Zo sťažnosti sa dá identifikovať len označenie odvolacieho súdu v trestnej veci sťažovateľa; ide o rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 To 26/2012 z 26. júna 2012. V súčasnosti sťažovateľ vykonáva právoplatne uložený trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu.

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že v jeho trestnej veci nebola správne ustálená cena prekurzora, v dôsledku čoho mu bol uložený neprimerane vysoký trest. Sťažovateľ poukazuje aj na to, že o uvedenej skutočnosti mal aj dôkaz – „*ustálenú cenu prekurzora oficiálne ustálenú na internete*“. Z uvedených dôvodov chcel sťažovateľ podať proti právoplatnému odsudzujúcemu rozsudku dovolanie, resp. požiadať o povolenie obnovy konania.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza, že do ústavu na výkon trestu si nechal zaslať predmetné informácie z internetových stránok a na ich základe si chcel dať vypracovať nový znalecký posudok. Hodnota prekurzorov bola podľa názoru sťažovateľa nadhodnotená o viac ako 50 %. Správne ustálená hodnota prekurzorov by podľa neho mohla prispieť k zmene právnej kvalifikácie v intenciách § 172 ods. 2 Trestného zákona.

Sťažovateľ tvrdí, že ústav na výkon trestu mu odmietol doručenú zásielku vydať. Postup ústavu na výkon trestu spočívajúci v nevydaní zásielky sťažovateľ namietal sťažnosťou z 20. marca 2015, na ktorú reagoval prípisom sp. zn. ÚVTOS-sť-3/11-2015 z 12. júna 2015. Napadnutým prípisom bolo sťažovateľovi oznámené, že «*Podľa § 25 ods. 1 a 2 zákona o výkone trestu sa písomnou správou v listinnej podobe rozumie oznámenie*

v písomnej forme, ktoré sa má dodať na adresu uvedenú na oznámení alebo na obálke, účet, faktúra, finančný výkaz alebo iná správa nerovnakého obsahu a formy, ktoré súvisia so záväzkovými alebo inými vzťahmi medzi odosielateľom a obvineným, kresba, fotografia. Za písomnú správu v listinnej podobe sa nepovažuje oznámenie, ktoré pozostáva výlučne z reklamných, marketingových alebo propagačných materiálov, kniha, katalóg, noviny a iná periodická tlač, a to ani vtedy, ak sú obsahom listovej zásielky; uvedené platí aj o ich kópii.

Podľa § 37 ods. 2 vyhlášky sa došlá korešpondencia sa po nahliadnutí bez zbytočného odkladu odovzdá odsúdenému okrem korešpondencie, ktorá obsahuje nedovolenú informáciu alebo vec, v inom ako štátnom jazyku.

Dňa 17. 03. 2015 došla do ústavu obálka bez udania odosielateľa, na ktorej ste boli titulovaný slovom „[REDAKOVANÉ]“. Obsahom obálky bolo 12 zväčša obojstranne vytlačených strán, ktorých obsahom bolo:

- kópia materiálu obsahujúce informácie o ilegálnej kúpe v Turecku, dávkovaní a účinkoch efedrínu Arsan,

- kópia materiálu obsahujúce informácie o látke Efedrín – chemické vlastnosti, chemické vzorce,

- kópia materiálu obsahujúce informácie o látke Metamfetamín – vlastnosti, chemické vzorce, využití ako drogy,

- kópia materiálu obsahujúce informácie o chemických postupoch výroby traskavého plynu,

- kópia materiálu obsahujúce chemické rovnice reakcií látok, ktoré sú sprevádzané výbuchom,

- kópia materiálu obsahujúce propagačný materiál mobilného operátora;

Okrem vyššie uvedeného neobsahovala došlá zásielka žiadny sprievodný list, ani písomnú správu v listinnej podobe. Takto doručené materiály nie sú v súlade s § 25a ods. 1) zákona o výkone trestu, ale ich možno klasifikovať podľa § 25a ods. 2) zákona o výkone trestu. V ten istý deň t. j. 17. 3. 2015 ste boli v kancelárii pedagóga oboznámený so skutočnosťou, že takto doručené materiály nie sú písomnou správou v listinnej podobe, pričom Vám boli citované ustanovenia § 25a zákona. Uvedené bolo taktiež dôvodom, prečo Vám nebol obsah doručenej obálky po nahliadnutí bez zbytočného odkladu odovzdaný.

V danej veci bolo postupované aj s ohľadom na spáchanú trestnú činnosť, za ktorú sa nachádzate vo výkone trestu odňatia slobody a § 25 ods. 2 zákona o výkone trestu v spojení s § 1a zákona o výkone trestu podľa ktorého, účelom výkonu trestu je chrániť spoločnosť pred páchatel'mi trestnej činnosti, zabrániť odsúdeným v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvárať podmienky umožňujúce podporovať a rozvíjať pozitívne osobnostné rezervy pre ich resocializáciu, aby viedli riadny život. Navyše prechovávaním uvedených tlačovín by bol porušený § 40 písm. i) zákona o výkone trestu, podľa ktorého sa odsúdenému zakazuje prechovávať tlačoviny alebo predmety propagujúce národnostnú, rasovú, etnickú alebo náboženskú neznášanlivosť, fašizmus alebo iné hnutia smerujúce k potláčaniu práv a slobôd občanov, násilie, krutosť, ohrozujúce mravnosť alebo popisujúce zhotovenie zbrane, streliva, výbušnín, návykových látok a akékoľvek predmety, ktorými by mohol mariť účel výkonu trestu, prechovávať a používať mobilný telefón alebo iné technické zariadenie umožňujúce komunikáciu alebo záznam informácií.

Vzhľadom k vyššie uvedenému a povinnostiam pedagóga vyplývajúcim z § 48 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov je zrejmé, že konanie príslušníka musí byť v súlade so zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi. Odovzdaním predmetných materiálov by teda došlo zo strany pedagóga k porušeniu povinností policajta v zmysle vyššie uvedeného zákonného ustanovenia.

Po prešetrení daného podnetu konštatujeme, že sa nezistilo pochybenie v konaní zodpovedných pracovníkov ústavu. Celkový postup bol v plnom rozsahu s platnými predpismi, pokynmi a nariadeniami, preto vašu sťažnosť v celom rozsahu klasifikujem ako neopodstatnenú bez potreby prijímať zo strany ústavu opatrenia na nápravu súčasného stavu.».

Sťažovateľ namieta, že postupom ústavu na výkon trestu, ktorý mu „nevydal podklady k obhajobe a pre potreby obhajoby“, mu bolo znemožnené podať vo veci dovolanie (v dôsledku čoho uplynula trojročná lehota na podanie dovolania), resp. návrh na obnovu konania.

Sťažovateľ je toho názoru, že o jeho sťažnosti mal ústav na výkon trestu rozhodnúť do 1 mesiaca, taktiež že proti výsledku o prešetrení sťažnosti mal mať právo odvolať sa na „GR ZVJS do BA“, o čom nebol poučený, sťažnosť bola riaditeľom ústavu na výkon trestu nesprávne posúdená ako došlé písomné správy v listinnej podobe, a nie ako informácie, ktoré sú súčasťou obhajoby.

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal rozhodnutie „UVTOS – [REDAKOVANÉ] oznámením výsledku prešetrenia sťažnosti a nevydaním podkladov k obhajobe a pre potreby obhajoby [REDAKOVANÉ] porušil jeho ústavné právo čl. 46 ods. 1) Ústavy SR. Podľa čl. 127 ods. 2) ústavy Ústavný súd ruší rozhodnutie riaditeľa [REDAKOVANÉ] č. ÚVTOS-SŤ-3/11-2015 zo dňa 12. 06. 2015 ako protiústavné a zakazuje UVTOS v ďalšom porušovaní práv [REDAKOVANÉ].

Podľa čl. 46 ods. 3) a čl. 127 ods. 3) ústavy, Ústavný súd priznáva odškodné vo výške 169 000 €, ktoré je UVTOS [REDAKOVANÉ] povinný vyplatiť do 3 dní od rozhodnutia US SR.

Zároveň je UVTOS [REDAKOVANÉ] povinný vyplatiť trovy právneho zastúpenia [REDAKOVANÉ] do 3 dní od vydania rozhodnutia US SR. “.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie

konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy napadnutým prípisom ústavu na výkon trestu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokuratúra chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb, právnických osôb a štátu.

Podľa § 3 ods. 2 zákona o prokuratúre prokuratúra je v rozsahu svojej pôsobnosti povinná vo verejnom záujme vykonať opatrenia na predchádzanie porušeniu zákonnosti, na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie. Pri výkone svojej pôsobnosti je prokuratúra povinná

využívať zákonné prostriedky tak, aby sa bez akýchkoľvek vplyvov zabezpečila dôsledná, účinná a rýchla ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu.

Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákon a prokuratúre pôsobnosť prokuratúry vykonávajú prokurátori dozorom nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o prokuratúre podnet sa podáva písomne, ústne do zápisnice, telefaxom alebo elektronickými prostriedkami. Podnet urobený telefaxom alebo elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu treba doplniť do troch pracovných dní predložením jeho originálu v listinnej podobe alebo elektronickými prostriedkami so zaručeným elektronickým podpisom.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podnet možno podať na ktorejkoľvek prokuratúre.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor je povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov odo dňa, keď mu bol podnet pridelený na vybavenie. V odôvodnených prípadoch rozhodne o predĺžení tejto lehoty bezprostredne nadriadený prokurátor.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet sa vybavuje iba vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti alebo ak tak rozhodne nadriadený prokurátor. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a každý ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Podľa § 36a ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie žaloby na súd, návrhu na začatie konania alebo opravného prostriedku, či je dôvod na vstup do už začatého konania pred súdom alebo na vykonanie iných opatrení, na ktoré je podľa zákona oprávnený generálny prokurátor alebo prokurátor. Prokurátor pri vybavovaní podnetu prihliada na všetky skutočnosti, ktoré počas prešetrovania vyšli najavo.

Podľa § 36a ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov alebo opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený generálny prokurátor alebo prokurátor.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu podnet v zmysle § 31 ods. 2, ako aj opakovaný podnet v zmysle § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre poskytujú sťažovateľovi účinnú ochranu jeho práv a právom chránených záujmov (m. m. IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 53/05, I. ÚS 186/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06). Podnet, resp. opakovaný podnet zakladá povinnosť príslušného prokurátora, resp. nadriadeného prokurátora sa ním zaoberať, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi.

Ústavný súd aj v predchádzajúcich konaniach vyslovil právny názor, že vynechanie nielen podnetu, ale aj opakovaného podnetu ako právnych prostriedkov nápravy v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu (m. m. I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05).

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ mohol a mal proti napadnutému prípisu ústavu na výkon trestu, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, podať podnet a následne prípadne aj opakovaný podnet podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre.

Sťažovateľ argumentuje, že nebol poučený o možnosti podať proti prípisu riaditeľa ústavu na výkon trestu odvolanie na „GR ZVJS do BA“. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že napadnutý prípis nebolo možné napadnúť odvolaním. Sťažovateľ však mal možnosť požiadať o jeho preskúmanie podnetom adresovaným príslušnej prokuratúre, ktorý podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu treba považovať za účinný právny prostriedok ochrany práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta.

Podanie podnetu a príp. tiež opakovaného podnetu ako účinných prostriedkov nápravy je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom (napr. I. ÚS 256/05).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľovi namietaný postup ústavu na výkon trestu nebránil podať v zákonnej lehote proti odsudzujúcemu rozsudku dovolanie, v ktorom mohol vytýkať nesprávne určenie hodnoty prekursorov a z toho

vyplývajúcu nesprávnu právnu kvalifikáciu, a rovnako mu nič nebránilo zabezpečiť si vyhotovenie súkromného znaleckého posudku na základe informácií z internetu – „*ustálenú cenu prekurzora oficiálne ustálenú na internete*“, ktoré by si vo veci konajúci znalec mohol na internete zaobstaráť sám.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2016